¶ GRAMMATICES Primæ partis Liber primus Roberti VV. L. L. nuperrime recognitus.

De nominum generibus.

¶ Ad floretissimũ inuictissimũq; principem HENRICVM octauũ regem Angliæ &c. Roberti VVhitintoni supplicatio.

Sanguine troiugenũ claro de stẽmate princeps
Hẽrice / angelici gloria prima soli.
Ecce tuã infestat pubem fera dira britannam:
Grãmaticen vatis dilaceratq; tui.
Consule diue pio studio / rex magne labori.
Edgarus vt fias / ora rotunde Lyci.

HVMILIABIT CALVMNIATOrem.

¶Ad florentissimum et inuictissimum principem HENRICVM octauũ regẽ Angliæ et Francię.&c. Rober. VV. L. Hexastichon dedicatoriũ.

Celarei specimen Lauri decor vne triumphi
Phœbęa vt lampas/sceptrigerumq; nitor.
Ecce tuus vates dat opus tibi iure sacrandum
Sub duce tẽ laurus militat vsq; cliens.
Nec criticos metuet momos/nec rhinocerontes
Cælsis dum titulis sit redimita tuis.

¶Roberti VV. L. candidis lecto. Sal.

Onent me immo cõgunt vestra candidi lectores in nostras lucubratiuncolas ingenuę studia/dedituissimiq; animi: vt si quid vobis gratũ e nostri ingenioli alueo emergat: in hoc prona (vt aiunt) & puppis mihi sit/emittar. Sed ecce/quo magis ac magis vestre expectationi morem gerere muligilo: eo mihi posilio molestior/Saturnino q; septus videor affectus incõmodo. Eo etenim precipiti scorruit nostrorũ typographorũ incuria: vt sue dii inseruiant auaritie: inter carybdeas fauces periclitetur nostre fame decorũ. Secundus aut tertius quisq; vir exactus est annus/a prima quam decennio ab hinc emissimus editione: quo non cogimur alia aut alia nostra perlustrare opuscula. obelisq; et asteriscis limatius cẽsligare. Nouis tamen agminatim (id quod solicitat animũ) typographorũ errata/que lector (vel iniquus) nostre lucubrationis ascribat imprudentię: pului alcere consueuio. Adeo/vt post multa & longa lassis vigiliis studia: oleũ (vt dicisolet) et operã perdidisse: tanq; Penelopes telã retexendo videar. Importun⁹ enim redit mdies et inextricabilis labor/q nostra prędia in horas/perenni tanq; Japeti de supplicio cotrodit. Ceterũ haud procul aberit (quantũ hariolari video:) quũ caucaseis ipse erumnis nos liberabit manus hercules. Interea temporis vos equissimi lectores equi bonię cõsulatis obtestor. & vestri whitintoni lucubratiuncolas non iniqua lance pensitetis. Pręterea assidue adesse nõ licet mihi: vt qui alio: sum inter aulica negocia necessario sepiꝰ sum prepeditꝰ. In summa hec sunt/que hoc tẽpe volui. Valete ex officina wynandi. Jdibus Januariis. Anno nostre redemptionis. xxi. supra sesquimillesimum.

¶In eiusdem VVhitintoni Zoilum.

Quid Lyce me carpis? quod non cedo tibi fama
Vt fama præeas doctius æde tua.
Commoda parturio cunctis. incõmoda fiunt
Cur tibi? plus iusto nam tibi forte places.
Angla minus placeant tibi/grata exotica quæuis
Gratior est mœcho coniuge sæpe lupa.

De generibus nominum.

Primo de noibus masculini gñis.

vt Jesus. Soter. Emanuel. cē. .s. nomē — Michael. Lucifer. vt Adā. Sathanas. .i. viri. tāboni ḡ mali. .s. nomē

OMne dei propriū petit hic. maris. angeli. & illud

god of the see — god of fyre. god of wynd

the pope — a bysshop — a kyng. an abbot — god of helle

vt papa. pontifex. rex. abbas. — vt Neptunus. Vulcanus. Eolus. vt gentiliū deorū propria.

Quod sexum gestat/ pictam formamq; virilem.

eest wynd.

Eurus.

nouth wynd.

Boreas — fluuius Gallie.

vt hic ianua: rius, aprilis. — south wynd. Auster. — fluuius Italie. vt Tybris. — vt hoc Rhenū. .i. fluuiorū i gallia neu. sunt: vt ceta i ū. — Crustumiū.

Hic mensis/venti/ fluuij proprium. dabit hoc um.

¶ Etsi in euāgelio legitur. Inuenimus messiam. qđ interpretatur Christ⁹. Et alibi. Tu vocaberis Cephas qđ est Petrus. Ne iudices hec propria Messias & Cephas esse neutrius gñis: qr interpres dixit qđ. Nā illud relatiuū refertur nō ad rē. sed ad vocabulū illud materialiter positū. intelligendo/ quod. s. nomē/ siue vocabulū messias.

¶ Exceptiuncula de propriis fluuiorū.

fluuij nomen. — Luca. Quā iurta Lethes

palus — apud Stra: — tacit⁹ plabitur amnis. — ethiopie

inferni. — bone. li. viij. — erlethes. fluuius inferni — numen

Hęc dant Styx Cauton/ Lethe: ast hoc Turia muthul.

Fœmineo aut neutro/ fluuiorum si qua reperta

Dicta figurate: ad flumen vel aquam referuntur.

¶ Dicta figurate ideo protuli: q; poetę figurā Syntheſin fluuiorū nota nunc in femineo nūc vero in neutro gñe protulerūt. Unde eoꝝ adiectiua ad hec nomina aquam aut flumen subintellecta referuntur. Fluuiorū tñ nomina in um natura neutrius gñis sunt: vt supernus quoq; diximus. Et licet solus Claudianus dixerit. Floribus et rosis formosus Turia ripis. Neutrum tamē esse affirmat Priscianus et Augustinus.

¶ De vario genere & flexu Cherubin & Seraphin.

Dans cherub hic cherubis: simul hic cherub inuariatū.

beatus Cherubim. — beati Cherubim. vnus angelus illius ordinis.

Hic Cherubim simul hi cherubim sunt angelus vnus.

per nliam. — indeclinabile. .i. totū ordinē angelorū.

Plurali Cherubin dant hęc: cœtum quoq; signant.

Sic declinantur Seraphin/ Seraphimq;/ Seraphq;.

¶ De nominibus fœminei generis.

sotor et cõiunx iouis — dea tempestatũ et inferior pars aeris. — dea ventorũ: tionis. — a gloria rerũ gestarũ dicitur. — hec Juno. — hec Diana. — vt hec Clio. — vt hec Alecto.

Hæc petit omne deæ proprium: musæ/ furiarum.

¶ Tres sunt furie infernales Alecto. Megera & Tisiphone — metropolis Italie. — Virg. Tibi cãdida Nais. — laurell/or bey tree. — tyme. — vt hec Roma. — hec Nais. — hec Maria. — hec laurus. — hec thymus.

Atq; loci/nymphiæ/mulieris/& arboris/hærbę.

¶ Finita in um (de quo infertus) sunt neutrius generis: vt hoc ebenũ: hoc petroselinum/abstractorũ: exceptis mulierum nominibus.

a wyse woman. — q̃ futura p̃dicit. — a mydwyfe — vt hec saga — obstetrix. — Etiã noia nympharũ/vt Galathea — Egle. harpiarũ. vt Celeno. Charitũ/vt Aglaie. Parcarũ: vt Clotho.

Et quoduis nomen sexum signans muliebrem.

¶ Exceptiunculæ de ꝑprijs locorum.

volscoꝝ vbs fuit — vbs Etruria iñ veiẽtanus/a/ũ. veij/orũ. — gallie — vbs. — Scythie pulcia ↄ oppidũ ipsius regionis. iñhabitãtoꝝ incole. — metropolis Sirie q̃ et hierusalem dicitur. — Parisij. — vt hec Solima/oꝝ. Bactra/orũ.

Omne loci propriũ sit in i/mas: sed per a neutrum

Armenie ciuitas. — oppidũ et mons vbi Michael archãgelus visitur. — oppidũ in Bucijs pelagine regionis Ouidij patria.

Plurali: tamen hic Acragas Sulmo. dato neutris

vicꝰ italie. — apud Sillũ. — apud ptisci anũ — oppidũ ab Alexandro conditum — oppidum Un. brie — oppidum iurta Oceanum.

Cim sic Cære/Nepet/sic Zeugma/Reate/vel Ispal/

vbs Italie. — vetꝰ oppidũ Italie distãs a Roma. xv. millia passuũ. — vbs est caldeorũ. — oppidũ Ethiopie. — vbs Arabie. — vbs Grecie.

Prænestę & Tibur/Suthul/Muthul/Bogud/Argos.

vbs Italie. — insule nomẽ. vbs Asie.

Hic aut hoc Anxur: hic aut hæc Lesbos Abidos.

¶ Exceptiunculæ de ꝑprijs arborũ & hęrbaꝝ

est quercꝰ durissima — maple tree. — species salicis — corke tree. — est genꝰ le: anosey arde. — arbor odorifera ↄ gummi. — peper — guminis. — vt hoc robor. — acer. — suber. — siler. — piper. — ciser — frankencence.

Arbor & hęrba dat hocr/quod finit: dabit hoc thus.

the balme tre. — est lignũ nigrũ in india nascẽs q̃ cesa durescit in lapidem. — a bore tre. — vt balsamũ/ebenum. buxum.

Balsamus/atq; ebenus/ buxus/ dãt hæc, finul hoc um.

genus punti/quod fruter vbiq;
ſpinis refertũ ſit. naſcens pe- a buſſhe or an holy.
black thoun or ſlo tre cotib⁹ apt⁹. a greyue. a bere. olea ſylueſtriſ.

Mas/ſpinus cytiſus/dumus/rubus/ac oleaſter.

.ſ. apud Serenũ. ab hoc oleaſtrũ. apud Titũ Calphurniũ.

Apta rubus legitur: ſimul hæc oleaſtra reperta.

¶ Fortelicẽter (Mãditur apta rubus ginginis.) Seren⁹ dixerit. Et Calphurnius We tener as ſalices iuuat aut oleaſtra/putare.

eſt pinus ſylue-
ſtriſ: vt dicit Pli- pyrus ſylueſtris.
niuſ li. xvi. pyraſter vel trũ.

Hic pinaſter/ & um dabit hoc. ſic cætera formes.

apud Probũ grãmaticũ. apud Priſcianũ.

Hic vepres/ſimul hi vepres: ſic hæc lego vepres.

¶ Ouidius. v. meta. Aut lepori qui vepre latens. vnde veprecula. Cice. p Sexto. vt illa ex vepreculis extracta.

hauthorne tre. vt ſcribit Aſcenſius.

Flecte per hæc ſentis/ſimul hi ſenteſq; leguntur.

¶ De nominibus fructuũ/fructicũ/& partẽ vel materiam ſignificantibus.

Fructum vel fructicem: quæ partem materiamve
Signant: pro varia tu voce genus dabis aptum.

¶ Nota q̃ ſignt fructũ: vt hoc pumũ/hec nux/caſtanea/glãs/ficus. Aut fruticem: vt hec mirica/hoc viburnũ/hoc ſiler. Vel partem arboris: vt hic ramus/hoc folium/hec frõs frõdis. Aut materiã: vt hoc lignũ/hoc ſuber: ſumũt gen⁹ p varietate voc⁹.

¶ De nominibus neutrius generis.

qui vl̃ que. opptũ iurto vt hec Gliceriũ.
ſenus vel ſerua. ſcortatur. Ueios. hec Cuſtachiũ
vt hoc mãcipiũ. hoc ſcortũ. hoc Cruſtumiũ. hec Doctrum.

Vm petit hoc ſemper: ni ſit nomen mulieris
vt hoc a. b. c. hoc bo. hoc cras. hoc amo. hoc magiſtroũ indeclinabile.
Littera/ſic quicquid pro ſola voceq; ſumptum
Neutrius generis fertur/ſimul inuariatum.

¶ Annotatio.

¶ Satis curioſe ac potius ſuperuacanee quidam grammaticus vt abſolutior (nõ dicam verboſior) aliis videatur: inter cetera q̃plurima inculcat hec nomina mãcipiũ/ſcortũ/mechalũ (q̃ vtrũq; ſexũ ſignt) eſſe neutrius generis. Inſer ꝓtera loc⁹ (tanq̃ palynodiam recãturus) varia noia in ũ terminata eſſe neutr⁹ gñis loq̃ ciſſime blaterat. Aperiat velim. vel cecucietes ſuos oculos: vt diſcat vnico noſtro hemiſtichio illud ꝓceptũ (vl̃ ſciolo) ſatis apertũ. Vm petit hoc ſemp. hoc eſt termi- natũ in ũ/q̃cũq; ſignt ſemp eſt neu. gñis: niſi ſit. pptũ mulieriſ. vt hec Gliceriũ.

¶ De communi duorũ generum.

qui vel que aliis q̃ vel q̃ eſt de an huſo ande an out-
ductũ plebet. Arabia. or wyfe lawe.
vt hic et hec dux. arabs. coniunx. exlex.

Hic ſimul hæc poſcit nomen: quod voce ſub vna
hic et hec ꝓceps/qui vel que ꝓeſt. hic et hec comes. q̃ vel q̃ comitat.
Maſculinum ſexum deſignat/fœmineumq;.

¶Annotatio.

¶Hallucinatur idemnoia vtrũq; sexũ sĩgntia: vt captigena / alieniga / testis. ꝛc. sub triplici gñe apõ pbatissimos authores adiectiue et vsurpata. Et vt talpinos sum at oculos: ꝛ explorãdo inueniet apud probatissimos et alienigena/captigena et testis esse substantiua cõmunis duorũ generũ. Et alienigenus/na/nũ. captigen⁹ a/um. ꝛ simulia adiectiua triũ terminationũ. Sed forte in illo Valerij: qõ male ci: tat deceptus est. vbi dicit alienigena studia. Discat ab alienigen⁹/a/ũ. esse. Et illud Virgilianũ. Captigenũq; pecus de captigenus a/um.

¶De communi trium generum.

deceyuable/ or fals. — wyse/or: for: castynge. — cowarde/or fals herted. — vt hic hec hoc fallax. — pudens. — ercors.

Vnam si vocem dat mobile/sit genus omne
vt hic et hec omnis — et hoc omne.
Si binas. prior hic dat et hæc: hoc posterior. si
.s. vox — .i. mas. gñis.
Ternas. prima maris/sit fœmineiq; secunda/
.s. vox — .s. gñis
Tertia neutralis. Romanus sit tibi testis.

¶De nominibus dubij siue incerti generis.

His dubie authores/nunc hic/nunc hæc tribuere.
est cuiuslibet rei extremitas. angl. — ofte or same: est ferrũ in a brinck/a bãk/or margen. — quo tanua mouek. angl. an henge of a dore.
more comen vse.
Tritior ast vsus dabit hic margo quoq; cardo.
.i. fluui⁹. — alal prouus se: rum et ma:
rẽ ynge water. — a basket or culosum.
a molle. — an owle. — wysket. — a panther. — a bucke or a doo.
Talpa/amnis/bubo/corbis/pantheraq;/dama.
est loc⁹ ame: nissimus. — cuiuslibet rei ob: staculum. a stoppe o: a letynge: or a dore barre.
a snake. — lapillus coloris ru:
serpens. — bei et subcãdidi. — duste — pomarium.
Anguis/sarq; donyx/puluis/paradisus/obexq;
turr; altissi: ma ꝛ aliquo — gẽma cã:
colli oma: mentũ. — portu ppẽ nauigãtiũ — therayn bowe. — dorẽhys ynguis — a sclice or a condytte
a nette. — pro rete. — a coller. — salutem. — .i. iris — humani. — ppe.
Et retis/torquis/pharus/arcus/ onyxq; canalis.
funis o: naticus. — ficus abor: tiua queno a table. — appt or maturescit. — herbe a dytche. — nomẽ. — nauigium oblongũ. et velox.
Atq; rudens/grossus/ scrobs/intybus/atq; phaselus

boistem. a pomesse
.i. hernia. stone.

Iunge et adeps forceps ramex pumex quoq; cortex

a snayle. a gnatte.

Limax atq; culex. natrix stirps pro quoq; trunco

corpus insecabile
a tenuissimum
anglice. a moo=
te in the sone.

per quã sor=
des efflu=
unt.

the mote. comen vse. a plane tre. the sayle dothe. a paunche.

Tritius hęc atomus platanus sic carbasus aluus/

lynx/seu lynca est
a tial ex lupoꝝ cer=
uarioꝝ genere
vario collo et ma=
culoso tergore.

gen⁹ parue
nauicule
e cauata
arbore.

a wythe. a boote. a crane. a serpent. a cypresse tre.

Lynx/ rectis/lynter/grus/serpens/atq; cupressus/

a barell/or costrell.
ampulla olearia.

a flynt
stone.

a vyne braunche. water.

Lecythus/ atq; silex/his pampinus/adde latexq;

a gutter tyle. an hele.

Imbrex/calx/et frons. hic aut hoc flectito vulgus.

a baye. dies a tyme.

Hic petit hęcve dies pro luce aut tempore sumptũ

.i. Puticianus. vt hi dies. horum dierum.

Vt sentit Priscus/plurali semper et hi dat.

for a baye. .i. aliter. hoc est p tpe. in diecula. i. paruũ tpo

Tritior hic pro luce dies: secus hęc petit vsus.

¶De noibus promiscui siue epicœni gñis.

.i duplicẽ. .i. terminatione.

Binum quę sexum comprendũt voce sub vna.

.i. genere.

Ac vno articulo generis sunt hęc epicœni.

a sparowe an egle. a gad bieese.

vt hic passer. hec aquila. hoc oestrum. a grecth. comun yenty.

His dabis articulum/vocicui conuenit aptum.

¶Oestrum grecum est: latine vt asilus volatile parum/quo tota exercitus style ua diffugiunt armenta.

¶Exceptiunculæ.

a cokrell an henne cheken. a hen. the female.
cheken. vt hec pulastra. a cocke. gallina. a doue male. columba.

Pulaster creat a de se/gallusq; columbus.

autoloqnax. autaroues.

anglice pye. anglice ynde. a capon.

Apica differt picus/capo vel capus idem.

¶De genere nominũ nũeraliũ.

bothe. two.
vt in plali nūero ntō ambo/be/bo. duo/e/o.
Plurali per treis voces flecte ambo duoq;.
Plurali numero hi simul hæ tres/hæc tria flecte.

De numeralibus inflexis.

vt in plali nūero hi et he et hec quattuor. quinq;. viginti. triginta. quadraginta. quinquaginta. sexaginta. septuaginta. octoaginta.
A tribus ad centum numeralia nomina cuncta/
Plurali commune trium sunt inuariata.

De vario flexu huius nominis centum.

vt ntō hoc centū indeclinabile. et hic dices centum hominum.
Centū substātiuum. Singlari centum hoc dabit inuariabile fixum.
vt ntō hi et he et hec centū indeclinabile. ⁊ hic dices centū homines.
Centū adiectiuum. Plurali commune trium dat mobile centum.
.iij.C. hi et he ⁊ hec ter centum. iij.C.
Centū cum aduerbio. vt in plali ntō hi ⁊ he et hec bis centū. p aduerbio p syncopen.
Sic flectes centū quū aduerbo compositum sit.

De compositis cum centū variatis.

Centū cū nole compositum. .s. compositū.
Per tres diuersas voces cum nomine centum.
.iij.C. iij.C.
vt in plali ntō ducenti/te/ta. trecenti/te/ta.
Plurali tantum flectetur/teste ducenti
Compolita cū genti. vt quadringenti/te/ta. quingenti/te/ta.
N quoties præeat flectas sic iunctaq; genti.

De vario flexu huius dictionis mille.

Mille substantiuum. vt hoc mille indeclinabile. hic dices mille homi. duo millia homiū.
Mille adiectiuum. Mille dat hoc fixum/singlari non variatum:
vt in plali ntō hec millia/gtō horū milliū/dtō bis millibus ⁊c.
Cuius pluralis terni sit millia flexus:
vt in plali ntō hi et he et hec mille indeclinabile. Et hic dices mille boles. bis mille ter mille hommes.
Plurali inflexum genus omne est mobile mille.

Annotatio.

Vale sarcitit idem p̄ceptū de nūeralib⁹ nolb⁹ aridum/perplerū/et iusto imperfectius/dicēs. Nomina ēnumerare solent genus omne receptāt. Si inscienter hoc dicit/mendaciū facit. Si sciens hoc scribit mentitur plane. Nā si sem i cecus fuerit: p̄spiciat: ⁊ centū ⁊ mille neutrius ghis dūtaxat substātiua: et trīū generū adiectiua. Prāteres composita de centū. aliqñ indeclinabilia per tres articulos. aliqñ per tres voces diuersas declinabilia. vt p̄imus supra.

Speciales regulæ sequuntur. Primo de terminatis in a.

angl. a ferdell. qui domi gla:
vt hec sarcina. .s. declinationis. diatores docet.
vt hic lanista. Baptista.

Hæc petit a primæ. dant hic finita per ista

q̃ vel que aliquod
poema facit. a blasyng ster. the pope. p̃dator mercatorũ in mari.
vt hic poeta vel tes. cometa vel tes. vt hic papa. pirata.

A vel ab es græco: signans tantumq; virilem

hec hadria sigt oppidũ ppe Ferrariã
a cockolde. nũc demersum. Fuit etiã hadria co:
carruca. mare hadriaticũ. lonia romanorũ. a q̃ hadrian⁹ ignator.

Sexũ nomen in a: mare hic hadria. sed secus hæc dat.

¶Annotatio.

Exaggerat idem multa nota in a esse masculini generis. vt pirata/trapezita/holophãta: cũ alijs nũero octo et viginti. Quũ non solum ea: sed etiã alia de quibus nihil meminit. vt papa/collega. tẽ. q̃ solũ masculinũ sexũ signt. ⁊ in dictione nostro cotũ gen⁹ satis luculenter cognoscit. Quedã etiã ex ijs signũt de se femineũ: vt a poeta poetria. citharista citharistria. prophetes prophetissa. cum alijs.

¶Exceptiuncula.

solus Despauterius negat esse neutrum. polenta est gen⁹ esculẽti ex farina ⁊ aqua mixtum. angl. water grewell.

Vult primi flexus nunc hęc/nunc hoc q; polenta.

¶De terminatis in a neutrius generis.

dogmata sunt hebrei diuitias vocãt puniceum crũ est cibus celestis per angelos ministratus.
vniuscuiusq; secte decreta. ⁊ fm Suidam
vt hoc dogma. atis. indeclinabilia. cũ o mega scribit.

A ternę neutrum: non flexa vt mamona manna.

¶Exceptiuncula.

Pascha hebreũ dicũtur ab arceo: quia sunt quedã intestina gracilio
lat̃ne sigt̃ transitũ: q̃ Christus arcent hostes/sunt tela ab ertãdo ⁊ emittendo dicũtur ra/siue arteria
trãsiuit a morte quibus munimur. dicũ: nendo dicũtur platera descendentes.
ad vitam. angl. tur etiã instrumẽta oim vitalia: vt ie:
easter. artiũ. ang. wepes or toles. cur/cor/pulmo. Jlia/orum.
vt in plali hec arma. orũ. exta/orum.

Pascha. at in a tantum pluralia dicito neutra.

Pascha prime declinationis et femi. ghis q̃dã male sentiũt: aliq; tertie declinationis ⁊ neu. ghis asserunt. Sed (Augustino teste) nomẽ hebreũ est ⁊ indeclinabile. In quo maxime errarunt ceteri.

vt hoc epigrãma/atis. vt hoc epigrãmatũ/ti. hoc dogma atis. ⁊ dogmatũ/ti.

A græcum ternæ quando q; dat umq; secundę.

¶De terminatis in a communis generis duorum.

agros colens a husbãde mã or woman a rome ronner. a man fleer. a wayting seruaunt. Perfuga. q̃ ad hostes pfugit.
vt hic et hec agricola. pfuga. romipeta. homicida. grauigena. pedisequus

Ducta colo/ fugio/peto/ cædo/ gigno/ sequorve

de vno longinquo loco latiũ venit. ang. a strãger. Aduena.

Cõuene de diuersis gẽt.bꝰ i vna mente cõuenerunt. cõuena.

.i.gentile.

a ghest.

qui vel que ferus ex ancilla domi a carter.

cerno tempore natus.

Et venio/ patrium/conuiua/aurigaq;/verna/

Nomen patrium est communis duorũ: vt hic et hec israelita.moabita.turca.scytha.geta.sarmata.

puer quẽ Iuppiter ex nine formauit.

quis christianus a ꝓbo.i.filio dei regeneratus. nimigena.

nube genitus. filius Ixionis. Uerbigena.

centaurus ex nubigena.

Dant hic et hæc.sed nix verbũ nubes sata mas sunt.

De genere terminatorum in e.

dicitur Aphrica tertia pars mundi.

vt hec Libye/es.

latine quinquagesimus.q̃ ille dies est a resurrectione ch̃i quagesimꝰ. angl.wytsontyde.

thesee. vt hoc mare/is.

hecpentecoste.es.

Elatium petit hoc:sed barbara græca dabunt hæc/

Nota scientiarũ apud grecos in e/apud nos in a efferuntur:vt hec grãmatica ab hec grãmatice.es.

.i.latinum.

Hęc latium a dat ab e quęcunq; scientia græco.

metus incussiones ꝓverba aut signa.

vbs peloponnesi quã Perseus extruxit. he mycene.arum.

vt in ꝓcali he mine.arũ.

Flexa per ę tantum plurali fœminei sunt.

Tẽpenemꝰ amenissimꝰ in Thessalia. a whalle.

Plurali dant hæc tempe et cete inuariata.

Thebe. Thebes. thebarum.

Hęc Theba.hæc Thebe.plurali hæ flectito Thebæ.

Thebe vbs multiplex.vna in Egypto.alia in Boetia.alia in Thessalia.alia Ilia.alia in Aphuca cãtatissima:ch̃ in Boetia a Cadmo condita.

¶De genere terminatorũ ini.

herba cuius semen tantam acrimoniã habet vt lachrymas excutiat.angl.gumme.

arbor:lachryme of this maner.

ofsuche maner.

Sinapi. mustarde sede.

vt hoc sinapi.

hoc gummi.

vt huiusmodi.

illiusmodi.

I dabit inflexum hoc. genus omne orta a genitiuis

nullius ptecij. indeclinabile.placet.

putamen nucis dicitur etiã ꝓ eo quod est nihil.

vtilis siue frugalis.angl. thryfty.

Addi põt ꝓmancipi/ siue mãcupi.

Binis.sic nihili cordi nauci quoq; frugi.

dicunt filij:qui vt ait Donatus liberalitate a parẽtibꝰ regendi sunt.

lattes wyndowes.

vt in ꝓcali hi liberi/orũ.

hi cancelli/orũ.

Mascula plurali tantum deflexa per i sunt.

De genere terminatorum in o.

manlynes/or force. darkenes.
vt hic sermo/onis. vt hec fortitudo/inis. hec caligo/caliginis.

Hic dabit o, tamen hęc do/go: quę inis in genito dant.

filius Ueneris hec cupido ꝓ cupiditate
deus amoris. sumitur: tamē cupido est
cecus depingitur. grauior ꝯ cupiditas.

Flecte cupido per hic quādo deus est: secus hęc dat.

Cespitat idem dicendo cupido esse dubij generis.

instrumentū q̄ vtimur
ad extrahēda vasa castratus.
lapsa in humidos. an: a dagger. a mattok. a geldynge.
an ordre. glice. a dragge. vt pugio/onis. ligo/onis. spado onis

Hic ordo/harpago: & quod in o genitum facit onis.

ōr tā de pis: similis pene interponitur per
cibus q̄ po: inflictio quā epenthesin metri
mis ꝯ de anima: alteri manifesti gratiā/idem qō
vt hec lectio. libus. vt pes, ppede. menus.

Hæc verbale in io/ caro/ talio/ relligioq;. Verbale in io.

the ase of the dyse/or the ꝓcōiūctione/q̄ inde
a perle ale poynt in the tables communio.

Vnio pro lapide aut puncto dabit hic: secus hæc dat

a man/or
a woman. no body. a mayde. a thefe.

Hic simul hæc dat homo/nemo/cum virgine/latro.

a poūde in weyght/
or of money. redy/or latine fal: O cōe duo-
indeclinabile. pleient. ius dicitur. orum.

Pondo dat hoc, tria dant præsto pseudo inuariata.

Annotatio. O neutrū.

Insanit idem absolute dicendo: omne verbū in o terminatū posse fieri nomē mas-culi: ti gnis tertie declinationis: vt a comedo/is: comedo/onis. Et cachinno/as. ca chinno/onis: quū nusq̄ legitur ab audio/is: audio/onis: nec alego/is: lego gonis. q̄ huiusmodi inculcat verbosissimꝰ/quattuordecim in o esse masculini gnis: vt cer-do/ordo/ydo. ꝛc. q̄ vel monosticho nostro satis cognoscūtur

De terminatis in u, l, r, c.

Affrani. antiquus poeta.
hony. an horne. an heed mylke. ḋcḋdloḋmur sal merū est.
vt hoc mel. vt hoc cornu. hoc caput. hoc lac. ſ. apud antiquos.

Hoc l et u/ t/c, sal nunc hic: hoc dedit olim.

Exceptiones.

halec est quoq; cōdimē. ex viscerib⁹ pisciū
a haryng. tum piscium. ang. galentyne.

Hęc dat et hoc halec signans piscem atq; liquamen.

magistratꝰ a: Mugil vel mugilis est genꝰ pisc⁹
an horse pud romanos. capitosi/qui omniū piscū squamis
theson. combe. primarius. infectoꝝ velocissimus est.

Sol strigil et consul mugil tu mascula dices.

Somniat idē hocnomē cōsul esse cōmunis gñis duoū: pro eo vī ea q̄ cōsulit. Quid absurdius q̄ dicere nullierē cōsulē cū nusq̄ legitur mulier in senatu interesse: aut de rep. consuluisse. Nisi illud quod Salustius in Ciceronē cōtumeliose inuectus est dicēs. Tu cū Terentiana consulis. Id quod vel semicecus facile videat satis mordaci emledo: iam: neq; sine sanna dictam.

		q vel q̄ p̄ ali:		he or she
		is saltat in a chā:	a watch mā	that is dā:
	p duor.	dignitate.	pyon. or woman.	nyshed.

Sunt cōmune duum præsul/pugil/& vigil/ exul.

De terminatis in m & t.

			or qui nullius est pcis.	
			vt hic hec hoc nequā indeclinabile.	
		a fewe/or		
		one or. is.		
so many.	how many.	vt aliquot	vt in pāli ntō hi et he: hec tot quot.	

Tot/ quot/ cum natis plurali omnis neq; flexa.

De terminatis in an & in.

idem quod sol: figit et iam nemen gigantis. a dolphin fysshe

vt hic Titan hic delphin. Salamin nomen vbis est femineū.

An dabit hic simul in semper græcū est quoq; nomē

De terminaris in en.

		canens	a trum:	
lyght.	a mare	in tubia	petter.	idem.
vt lumen.	mayde.	vt tibicen.	liticen.	tubicen.

En petit hoc. syren dabit hæc: dant hic cano nata/

	est morbus qui a mēto incipiēs to:			the rayes of
iāē q̄ō	tū corp⁹ ca:		a cōde/a pleyse/a we:	god of
splen.	bie inficit.	a wodcok. the splene. uers sley		maryage. back.

Atq; lien/lychen/atagen/splen/pecten/hymen/ren/
a blast of wynde. qsi vel amen/Iouis sacerdos erat velatus.
Spiritus hoc flamen: Iouis hic flamenq; sacerdos.

De terminatis in on.

mons Boetie musis sacer.
vt hic helicon. hoc epitheton/per h.

On petit hic ternæ: dant hoc sed græca secundæ/

pincipalis vbs			est figura vī es:
in Caldea.	regio et oppidū.		
vt hec Babylon	hec Sydon.	cloth of raynes. figies.	

Vrbs dabit hæc vel in on ternæ: sic sindon & icon.

instrumentū musicū
q̄ō pulsatur plectro.
vel calamo. hic barbitus. hec barbitos. hoc barbitum.

Barbiton hic/vel in us. sed os hæc dic. um babit hocq;

halcyonis ꝛ halcione es. auis. Idem halcedo ōis: quasi algedo quod frigidis tē
poribꝰ in mari pariat. i. in medio hyemis. Ferūt hanc auem paulo maiorē esse
re/pennis purpureis. candidis admixtis.

Halcyon/halcyone hæc. dubij tamen halcyonis sit.

De terminatis in ar.

ppie stella veneris ōis/
et ponitur ꝓ splendore
cuiuscꝫ rei.
eurynomi lyke. vyfferent or odde.
vt hoc iubar sigt simile. vt compar. dispar.

Ar petit hoc. lar hic. par mobile nata trium dic. Ar

Lar et idem Ennius/deus domesticus cui focus sacer erat. isdem ꝓ penates: ꝙ qui
primarii dij sunt: sumūtur ipsa vocabula pro ipsis domibus. Horatius. Qui patriū
nume donat fundumqꝫ laremqꝫ. Marci. O mihi curarum precium non vile mearum
Fiacce/Antinoei spes ꝙ alumne laris. Salustius. Nobis paruū larem esse. Erras
idem qui dicit lar raro masculinū. Par substantiuū est neutrius generis: ꝙ sigt co-
pulam aliquarum rerū: vt par columbarum.
cantans cum quedam
prima luce. herba. vinariū. s. cum h.

Lucar auis baccar petit hæc: vas bacchar at hoc dat.

De terminatis in er/maculini & neutrius.

est materia pa: morbus
uimentoꝝ ꝙ edi fibula humeris corrodēs.
ficiorꝫ dirupto aut armilla qua angl. (a
a chylde. a tourney. rū. angl. rub: vestes nectūtur. canker).
vt hic puer. or a waye. bel or grauel. a rache. cācer is:

Er dabit hic: sed iter/ruder hoc spinter/quoꝫ cācer Er

Infert idem antiquū itiner pro iter: et itter inauditū huic seculo pro aue. Calepi-
nus infert rudus deris.
nā cancer cā- legitur et hoc
cri est masc- vespere/et hec
lini et piscis vespa the eurn:
et signum. sterre or eue:
a crabbe. nyng tyde. vt vesper. vesperus. hoc veperum/ri.

Ternæ/sic velper. dabit hic er us/hocꝫ secundę um.

de oppidis ōr
tumor i dorso ruina et de: est genꝰ herba et
vl alia pte cor- populatio. legu- succꝰ eru-
por. legi et gyb mi- genꝰ dāe culmo
bꝰ apō Iunie. hoc cadauer/eris. gynger. popy nis. herbe. laserpitij
vt hoc gybber. declinationis. vt zinziber. papauer. cicer. siser. laser

In ber/ uer ternæ/ & terræ fœtus retinent hoc. Ber/uer.

Water et mulier quis adjectum femineū ptur: ent dictū est supertius.
est agmen aquarū q̄ et cucumis ōr
largi ex cōcretis fructꝰ q̄ lautiori
effusum nubibus. ventre crescit dicitur et pulvis.
a shoure of rayne a gourde. duste or poudre.

Imber/ cum cucumer/sic puluer mascula dices.

De terminatis in er communis duorū.

Uirgil. Panperis et tugu- that goeth
ri cõgestũ cespite culmen. out of fecundus.
poore. kynde. abundans.

Hoc huber mã
ma mulieris. an Hic dat & hæc pauper/sic puber/degener huber.
gli. a pappe a puber qui a pubes dicitur est mas. xiii. annor. ad generandũ aptus: vel femina
rete /or a ubere est. ad concipiendũ apta. Dicitur etiam lanugo circa genitalia. Errat idẽ dicẽdo hec
erã huberes. adiectiua esse trium generũ: cum nusq; legũtur cũ neutris iuncta, nisi in obliquis.

vt tereti telo. huberi solo.

Quæ tamen obliquis neutris sunt iuncta aliquãdo.

De nominibus trium generum.

sigt idem qõ tumidũ.
Terẽ. Caput est tu-
blacke. wretched. ber colaphis.
vt niger. miser. Quãdo est adiectiuum.

Adiectiua per r sunt mascula: tuber at omnis.
Hoc tuber longum tumor est/fungi species ve
Est arbor tuber hæc breuis. hic libycũ quoq; pomum.

¶ Tuber priore prõs. neutri° gñis. est fungi species. Iuuena. satyra. v. Fumat ap
post hunc radũtur tubera si ver. Tũc erit. nẽ. Metaphorice. tuber ꝺr tumor rotun
dus/in quocũq; corpore. Tuber vero posteriore est arbor: libyca: a femini gñis. Et
masculini gñis est pomũ eiusdẽ arboris. author ẽ Niniuita. Mar. in Xenijs. Lects
suburbanis mittunt apyrina ramis. Et verne tuberes quid tibi cũ libycis. pro po
mo. Sue. in Domitiano. Oblatos tuberes seruari tussit in crastinũ.

Hæc vario recto flectes. hic er/hæc is/ & hoc e.

celebris ꝺr qõ in
ore oim ꝺfatur
a hoc passiue tã pugna pe-
ad rem q̃ per- destris. pugna equestris.
of the felde. swyfte. sonam/famose. vpon fote. vpon horsbacke.

Campester/volucer/celeberq; pedester/equester.

nũc acutũ/nũc asperũ/ nuncle:
nunc fortẽ nũc velocẽ tum/nunc
nunc vehementẽ/nũc celerem.
diligentẽ/nũc seuerũ. significat. of the wod holsome.

Acer sic alacer/sylvester/iunge saluber/

of the fenne mediũ est inter
countree. duo repugnantia.

Adde palustер eis/necnon celer: atq; sequester.

Sequester/tri. substantiuũ sigt eũ apud quẽ plures eãdem rem de qua controuer
sia est: deposuerũt. Inuenitur quoq; sequester tra trũ. Uirg. Et pace sequestra diri
signis inducias: q̃ medie sunt inter bellum preteritum et futurum.
declinationis. declinationis

Quod ternæ raro est/cum sit plærũq; secundæ

Ynter dubij est: de q̃ superi° hic et hec campestris a hoc campestre.
dicitur. Interdum solum flectes hic & hæc is/& hoc e.

De terminatis in ir.

vola ma=
nus. the
palme
of the
hande.

a man.
vi hic vir virī.

ciuitas hispaniæ opulētissima in gad=
dib⁹: qō olim alijs Tarteſſum appel=
labāt: quāuis femineū est nature.
fyre. figurate neutrum.

Sal. li. d⁹ Hort. Tarteſſus ciuitate / quā nunc ciriſ mutato no mine Gaddir habent.

Ir primi generis. ir/ pyr/ Gaddir tamen hoc dant.
martyr grece/teſtis latine.

Ir.

Hic ſimul hęc martyr nomen græcum retinebit.

¶De terminatis in or.

ſenatores patres con=
ſcripti dicti apud roma=
nos/an alder man)
vt hic ſenator.

qui agit.
hic actor.

ador genus
frumenti
cādidiſſimi. a hert.

marble.

the calme ſee

De terminatis in or.

Nomen in or petit hic. ador hoc cor marmor et æquor.

tñ reperitur com=
munis duorum.

hic et hec fortior. hic et hec doctior.

Comparatiuus in or hic et hæc dat: mas ſenior ſit.

Uxor/ ſoror/ ſuperius dicta ſe minca ſunt.

hic author: grecū. i. factor vel factrix.
hic et hec author: qui vel q̄ princeps eſt:
vel primū inducit populū ad pacem/
vel bellum.

Hic dat et hæc author. memor oñe. dat hęc tamē arbor.

Qui. Sponſor contigit ſtat dea
picta ſpi. Mattheus. Uirgo in=
tercessor noſtra fer ante deum.
hic et hec rhetor: qui vel que
rhetoricam docet.

panca in ſor et tor creant femina in trix.
niſi tonſtrix/et authrix. nō.

Augu. Authrix peccati Aeua. authrix meriti Maria.

Hic dat et hæc tor ſor: quod non dat fœmineum trix.

¶Annotatio.

¶Timbat idem mentiendo Author/ grecū cū h/ eſſe adiectiuū: quū ſit ſubſtātiuū cōmunis duorū: idem qō factor/ aut factrix. Et auctor cum c/ ab augeo maſculini generis: et creat auctrix. Juno Virgiliana dicit author ego audendi. Item Ouid. faſtorū quarto. Optima tu propriſ nois author eris. Sed in illo Virgiliano forte deceptus eſt u. iiſ. Italiā petiſt fatis authorib⁹ eſto. Ubi male cenſet author: bus adiectiuū/ quū ſit ſubſtantiuū per appoſitionē figuram coniunctum.

of dyuers
colour.

vniſemely.

.iſ. bodyes
vt hic hec hoc dicor: por.

hic hec hoc diſcolor.

hic hec hoc indecor. i. inornatus.

Sunt commune trium corpus/color/et decor orta.

purga men=
tum farme.

brymſtone.
vt ſulphur/ uris.

branne.

angl. (full).
.i. ſaturatus. a. ū.
ſatura in fem. et ſaturū in neutro.

Hoc petit ur. furfur mas ſemper: ſic ſatur eſto.

¶Reperitur in euangelio Joannis. multus murmur erat de eo in turba. non eſt intitandū. Plau. in Aululatia maſculinū protulit gutturem. Turtur eſt dubij de q̄ ſuperi⁹ in p̄cepto de dubio genere. Ungur: ciuitas tam maſculini q̄ neutrius.

homo de Aſturia ciui=
tate hiſpanie.

a turtell done/or turbut.

a grype.

cui⁹ femi. aſturica.

Turtur auis piſcis petit hic/ſic vultur et aſtur.

dicis ex augurio rem futuram cognoscit. quisq; de ligurta a lothesia per ro a wyllard. patria. a thefe. ☞ taine or meke.

Hic dat et hæc augur/ ligur/et fur,sed cicur omne.

¶Annotatio.

¶Desipit idem antiquitas affectatore præcipiendo hæc nomina guttur et murmur esse masculini generis. Neq; pudet eundem vanilo quilibet puerulus precipere hæc nomina:ligur.satur.fur.et augur.per tria genera flecti. Quia satur solū masculini generis reperitur.cætera in neutro ghe nullis leguntur.

¶De terminatis in as.

amor siue cultus/quē exhibem⁹ deo/parentib⁹ siue benemeritis. vt hæc pietas.

a polid/a halfpeny.a man. assis. masculi⁹. ventiseptentrionales. vt hic Boreas/Cæcias.

As

As petit hæc:tamen hic as/mas:sic nomina primæ

hic abbas atis pater or.prius dictū: qr signat a gyaunt. sertū virile. Etiam Abas abātis proprium.

an elyphaunt. a dyamonde. lapis indomit⁹. Cicero ad atticū dicit li.vlti. In quo fluxus est ad iter arpinas.neu.genere.

adamas antis. vt hic hec hoc arpinas.aquinas.

Et quæ dant antis ternę: gentile dat omne.

¶Hec nomina nostras/vestras/cuias:non solum patriam/gentem/nationēq; signt: sed etiam sectam partem ve.

vt hic et hec et hoc nostras. vt hoc nostrate.

Sic nostras/vestras/cuias/quondamq; per hoc e.

Olim dicebant hic et hec arpinas/et hoc arpinate.nūc aūt hic et hec et hoc arpinas hic et nostras/cuias.cē. In plali tes et tia.Cice.ad Celiū. Non solum hec oratoria, sed etiam verba nostratia.

idem quod nugax:nugator qui vana loquitur.

Omne petit nugas:inflexa hoc fasq; nefasq;

¶De terminatis in es.

bellicū instrumētum ad dirumpendos muros. masculi⁹ duz ouiū.

circul⁹ ereus q̄ collo reor. I baculus quo publico stāriū. aucupū retia. ponitur. sustentat.

vt hec seges.res.spes.

Es

Es dabit hæc, tamen hic aries/sic circites ames.

terra q̄ cum virenti herba auellitur.

cretēsis cū imis semi. est cretta.

alimentū cuiuscūq; rei.

loc⁹ pro fundo i quo seritur.

terminus cuiusq; agri.

via et quod fluuio.

dimidius agrū ab agro.

ereū vas in q̄ edulia coquunt.ang. a caldron.

Cespes cres fomes gurges limesq; lebesq;

myddey. vt meridies.

fasciculus spicarum. angl.a cheffe.

ramus vitis.a vyne braunche.

fideiussor pecuniæ quā alter a fote. debet.

murus domus ex qua cunq; materia.a wall.

Nata dies/merges/palmes/ pes præs pariesq;

mules mercede cō: ductus q̄ ab impe: ratoris laterenon discedit: appa: ritor dicitur. | celotes / vehi mens amator ſiḡt virilem ſexum. Argeſtes. Apeliotes. ventoꝝ nomina. Pyrites Ophites. lapilloꝝ nola.

a horſe man of Rome. an hom. eques roman⁹. a ſtecke. a pathe waye.

Et poples / rhamnes / ſtipes / trameſq; / ſatelles /

etiā eſt ram⁹ oliue de: cerptus cū fructu. malleus. a carpet. a magot. a malle. | q̄leuiſſime omnium ar: matus eſt mules. | porcus non ca: ſtratus. a booce pygge.

Atq; tapes / termes / tudes / & veles / quoq; verres.

Termes eſt vermiculus exedens carnē. etiam ſumitur pro limite agroꝝ. Verres eſt proprium viri contra quē ſcripſit Cicero. Et verres eſt aper domeſticus.

filius vel nepos priami regis. vt hic priamides. | lapis ferrum attra: hens. anglice. an adamoūd ſtone vt hic magnes / etis. | vt pphetes de quo prius. boetes ſpdus celeſte.

Dat patronymicum lapis hic: ſic græca per eſq;.

braſſe. | virus ex equarū in: guine defluens q̄ tē: pore feruntur in amoris feruorē. | euel maner. malus mos.

Aes æris petit hoc / iunge hippomanes cacoethes. Es neutiū

coy. q̄ multa loca poſſidet. ang. riche. te: ſtis locuples .i. fide dign⁹. | ⁊ſt plen⁹ lo: a fādo ⁊ſt fates poe: te dicun: tur et pro phete | qui aliquē ſe maiorē ſequendo fwyfte. comitatur. velox. a folower. an heyre

Dant hic & hæc locuples vates præpes / comes / hæres. Es cōe.

a ſoudyer / or a man of warre. | an houſe man one eyed. | deus ex ho: mine fact⁹ ſine deus ryche. a fote man. | an hoſte / or a tutelaris. gheſt.

Miles / eques / cocles / diues / pedes / indiges / hoſpes

Indiges homo poſt mortē inter diuos relat⁹ ſiue relata: et (vt cū vulgo loquar) ca: nonizatus vt canonizata: teſte Nebriſſenſi. Hoſpes qui ſuſcipit hoſpitio quēq; et q̄ ſuſcipitur.

epiſcopus q̄ ceteros an tecellit. | idē quod ꝓpetuus a q̄ppetim. | ſanus ſaue and ſounde. | populo emit / conducit. vel a: liq̄n a ſurety | qui aliquid a rotūdus roundе. | omne vola: tile. ponitur vel telum. veloci. | etiam pro

Antiſtes / perpes / ſoſpes. præs / vel teres / ales

inḡet⁹ / a / ū. vnā linguam ex alia trāſſe: rens. an inter: pretour. | idē q̄ vege: tus in corpo: re tantum. hole and ſounde. | paſt hope. extra ſpem. | longe of lyfe / or leſte alyue

Inquies / interpræs. veges / expes / atq; ſuperſtes /

Superſtes qui ex mortuis quaſi ſolus viu⁹ ſupſtat. Ambroſius li. offi. de Noe. Qui ⁊ omnibus ſolus eſt ſupſtes. Dicit etiā qui ſalu⁹ inter vinos vnit. Teren. Queſo

deos vt sit superstes. Antiqui etiã testes superstites appellarũt. Plau. Superstitem vtrumq; monumẽte inuisi abeãt.

impetuosus ab impetu. hastȝ.

q̃ pro fide publica traditur. impio alteri⁹ angl. a pledge. vtobses.

Preses/qui pest in republica. ang. a shyffe. Deses. dull.

vt tripes. iij. foted. Quadrupes. iiij. foted. Sonipes swyfte. vt equus sonipes a sono pedum.

Impes/& a sedeo/ vincli genus cuius arctura res custodiuntur. a peyre of stockes or fetters.

iungas ijs & pedenata.

Leguntur etiam mansues. i. mansuetus. Trigenes triũ generũ/que potius antiquantur. a bee. .i. feminei.

Compes/apes vel apis generis dicas muliebris.

Aliqui cẽsent compedes carere singulari. Hieronymus tamẽ i hiere. dicit. Aggrauauit compedem meum.

¶Annotatio de ijs cum neutris coniunctis.

Salustius. humanũ genus inquies atq; indomitũ. Lucanus. Imperijq; comes. Et iuuenalis. Depositũ tibi sospes erit. Valeri⁹ Maximus tamẽ in soluta oratione dixit. Diues et prepotens natura regnũ. Salustius. Iter inquies.

Istorum quędam cum neutris iuncta leguntur

Ouidius li. primo de arte. Addidit eterno marmore dines opus.
Idem li. iij. Ale. Post mea mansurũ fata superstes opus.
Idem. Os hebes est positeq; mouent vestigia mense.

Singlari tantum numero: pluralia nusq̃.

Hieronym⁹ in Exodi. Postulabat mulier a vicina sua vt ab hospita vasa argẽtea Terentius in Andria. Num ille molestę sunt nuptie propter huiusce hospite consuetudinem. Si hospita terra dꝫ in qua facile suscipimur.

Authores dicunt hęc hospita sospita crebro

Statius li. iij. The. Accipies festisq; libẽs iterũ hospita pandas/flumina. Virgi. libro tertio. Pauca tibi e multis quo tutior hospita lustres. Equora.

Interdum numero plurali neutraq; lecta

Cicero in Verrem. Sacerdotes cererꝫ/atq; illi⁹ phani antistite maioris natu. Ouidius. iij. meta. Tractisq; comis antistita Phebi. Valerius li. j. Nec dee vetustis ritib⁹ perita deesset antistes. Cicero li. j. de ora. Vtrum qui sit primꝰ eius artis antistes. Antistes ab antesto i. excello.

Nunc hæc antistes/nunc hęc antistita lecta.

Vt hi annales/cronycles. hi casses ferarũ vincula siue laq̃i. hi odores spyce. hi manes/fm Apuleiũ sunt anime meliorꝫ meriti q̃ in corpore nostro genij dicũtur corpori renũciantes lemures. cum domos incursionibus infestant larue appellantur.

Es pr̃ masculini,

Flexa per es tantum plurali mascula sunto.

dee gratiarum tres fuerunt. Aglaia Talia q; euphrosyne Iouis filie

organorum fistule. organypes.

intestina graciliora q; cadidiora p q̃ labi fcibus. smalguttes.

ab opes dea terre dicitur. ryches.

montes hispanie siue due insule in fine Bethice prouincie occidentem versus.

Es pr̃ fœminini,

Hæ charites/cantes/lactes/ & opes/fero gaddes.

Edes in plali tā= tū signt puatā do= mū: vt edes mee/ tue. edes simdis ter signt templū.

ostia vel porte

q̄ fores ape= runtur. angi. gates/or a doore.

gratie pio beneficio habite. thankes.

ex pmissione dei partes hereditas lottes.

strenght.

sortes dicitur oracula deorū/ sue responsa.

Edes sacra (a chyriche).

Aedes/ atq; fores/ grates/ sortes quoq; vires.

Priscianus sentit dici hic et hec ptinas singulari: sed tritior vsus authorū hi optimates et ptimates pluraliter tantum approbat.

De terminatis in is.

a valley.

vt hec vallis.

gladi⁹ ptis= pite medius siue persic⁹. a swerde.

Palladius in fe. ghe ptulit: et inde assula. a chyp. de masculino asser= culus. a bord sawed. asseris.

an axe tre. of a cart.

Hæc petit is, tamen hic acinacis/ assis/ et axis. Is,

a pathe way.

minor mōs. a lytell hyll.

the stalke of an herbe.

anis genus est a latine tinnunculus dicitur ex accipitrum genere.

Et callis/ collis/ caulis: iungas quoq; cenchris

templi/ siue ediū custos a chyriche

reue/ or a warden.

a peyre of belowes.

a batte/ or a clubbe.

gen⁹ piscis capitoli q̄ omniū piscium squamatorū velocissimus est.

a molendo dicitur/ a mpistone/ or a gorne tothe.

Aedilis/ follis/ fustis/ mugilisq;/ molaris

a moneth.

the daye is borne.

a sphere or a cyrcle. also the roūde worlde.

a poste.

a fysshe.

Nota superius

Mensis/ natalis/ orbis/ postis/ quoq; piscis/

idē delphin⁹ a dolphyn fysshe.

onus ligatū vel ex lignis vel alteri⁹ rei ligatura. a burden/ or a boundell.

a gourde.

pollis vel pollen. inis. est idem in tritico q̄ flos in silligine. the tere of floure.

blood.

Pollis est flos cauliq; frumēti contusi.

Et delphis/ fascis/ cucumis/ pollis/ quoq; sanguis/

libycus cui⁹ femineum est libyssa.

a shoare of a plough.

a stone. a worme. a moote mā. a nayle. a swerde.

Atq; lapis/ vermis/ libys/ vnguis/ vomis/ & ensis

a leuer or a doore barre.

a fyre. brande.

a shoo.

a water pot

aprill. monethe.

Et vectis/ torris/ fotularis/ aqualis/ aprilis.

Sotularis calceus. Hiero. contra Iouī. Legimus quendam apud romanos nobilem: quum eum amici arguerent/ quare prolem formosam/ castā/ et duitem repudiasset/ protē dixisse pedem et dixisse eis. Et hic sotularis quē cernitis videntur vobis nouus et elegans. sed nemo scit preter me/ vbi premat.

ybreed or a lofe. centum
of breed. an heere asses. tres asses. octo asses. asses.
vt hic panis. crunis. cinis. vt hic tressis. octussis. centussis
In nis quod finit/iungas et ab asse creata.
¶ De dubijs superius diximus. vt finis/funis/clunis/corbis/anguis/amnis/canalis.rc.
hiero. in Exod. Duos cubitos et dimidium tenebit longitudo/rcubitū et semissem latitudo.
halfe a pounde in weyght.
De æquiuocis
Semis semissis pondus mensuraue vult hæc.
vt duos cubitos et semis habet. et mde semiuncis/semisomnis.
duos annos et semis agit. semideus.
Semis
Semis dimidium neutrum sit et inuariatum.
Attı. Ciceroni. Simul vero semissis homo contra me arma tulit.
Semissis vilem signat/quum mobile constat.
s.m gtō.angl.a sallet or an helme. cassis in gtō.ang.a nette.
Cassis,
Cassidis hęc cassis galea est.hic ræteq; cassis.
Glis glissis terra argillosa.anglice(chalke grounde). Glis glitis est herba rapax/a tenax.anglice(a burre)
Glis
Argillam signans vel lappam glis sibi vult hęc.
hic glis glitis.anglice(a dormouse).
Sed quando murem signabit/postulat hic glis.
deus inferni hic et hec dis ditis/idem qđ dues.
Dis,
Hic Dis est pluto.diues tamen est hic et hæc dis.
Hi simul hæ dites plurali hęc ditia flecte.

¶ Is commune duorum.
a freman of the a wytnes. populꝰ Italica Samnio colle. a duobus fratribus gentil.anglice. cyte. brothers chyldren.
Hic dat et hęc testis/ ciuis/ famnis/ patruelis
florens etas q̄ hostis publicus inimicus priuatus. dicitur in cōmunis socius/ quasi simul edalis. Qui dicit sodales qui eusdem collegij sunt.anglice.
viri rvror; incipit post adolescentiā circiter xxtiſi.annum. a dog/or a bytche. an enemy. a cōpanyon or a felowe.
cognati.ang. alpaunce or sobbered. a ponge plone.
Affinis/iuueuis/ canis hostis: iunge sodalis/
¶ Tricuspis quod habet tres cuspides.anglice iiſi.poynted or iiſi.square. Oui. Positoq; tricuspide telo mulcet aquas rector pelagi. vt tricuspide telo.a.iiſi.square darte.
Atq; tricuspis:in obliquis quod iungito neutris.
vt hic et hec omnis. et hoc omne.
Adiectiua per is hic et hęc dant/et per e neutrum,
ciuitas egyptiaca vbi ingentes pyramides ab Ogdoo rege erant extructe. vt hec Memphis.itis. opus virgilianū hęc eneis.idos. transformis aeron/a thynge forshapen/or chaunged. hec metamorphosis
Barbara in is dant hæc/patronymicū quoq; græcum,

vt verthodos cū
insistbet reiectrix
ſ. Synhodos ſyna-
lis cleri cōuocatio.
Methodos breuis
via que cito ducit

a flonre. a whet
vt hic flos floris. ſtone. a downe. a tree. nata. ad terminum.

Hic tenet os. tñ hęc cos dos arbos ſata hodoſq; Os maſcu
linum.
Os fœmi.

insula in Egeo pa-
tria Apollinis. Tertiꝰ
Pytpilei. Cynthia.
vt hec delos/vel lune.

insula in E-
geo vbi tē-
plū Apol-
linis.
Chios.

insula in Egeo
vbi nati ſunt
Pitthacus/Al-
ceus/et Theo-
phraſtus.
Lesbos.

carmē he-
roicum.

ciuitas
Grecie.

Multaq; græca per os. tñ hoc prębēt Epos Argos Dico multa qr
ḡdā etiā greca
maſculina ſunt
vt logos/ſtho-
mos/cydos.

olim etimentorū cōfu-
ſio/ꝛ rerū mixtiō ſm
Hesiodum. anglice.
a confuſyon or derknes.

ſuauis cantus vel
dulcis modulatio.
a melodyous ſonge.

a mouthe.
or a face. ſ. os a boon.

Et chaos/ atq; melos: iungas os oris & oſſis. Os neutrū

ḡnihil pōt: vt im-
pos rotti. (rōha-
bens votum.
ang. not haurnge.

qui habet vel
offert vus eſt
aliquid.
haurnge.

ḡ vrō ſacra tra-
ctat. a preeſt or a
nonne. Sibilla
ſacerdos. l. ſacra
oracula tractās.

a keper.

Dant hic et hæc impos/ compos/cuſtoſq;/ſacerdos/ Os cōe.

amās bonū/mūdici
cem: vel dicꝰ poteſt
polit⁹/clegās. angl.
a clene perſone.

iuuencus vel ca-
ſtn or a cowe. a kerner at the table.

facit gtīm in ontis.

Bos ſic chironomos/quidam addunt philocaloſq;.

hec glos facit gtīm glotis.
my brothers wyfe or my
ſyſter in lawe.

Flos eſt paruus flos quē margaritā appel
lant cuī gtūs glossis. angl. eye bryght.
Glos glozie/eſt lignū emottū/quod te-
nebtis relucet. anglice. a glowberde.

Hęc glos ſit fratris coniunx. hic flos quoq; lignum.

¶ Vs ſecundæ.

a lorde/or a mayſter.
vt hic dominus. i. o.

Vs ſit maſclinum quod flectit norma ſecundæ.

papyrus tegmen
iuncꝰ: quod nunc
pro charta ſcri-
pticea ponitur.
angl. paper.

Carbaſus ſm
Probū et Capū
eſt maſculinū gñis.
a ſayle clothe.

a cryſtall
ſtone.

Hæc dat cryſtallus/ſic carbaſus atq; papyrus.

dicitur gemma q̃
est genus li=
ui subtilissimi
oculoꝝ acies aquarum
recreank/quanti immensa
vocalium cõglutti=
natio: vt æ. œ. ai.
angl. clothe
of raynes. a distaffe.
hil viridius. ang. profun=
an emeraude. ditas.

Diphthongus/byssus/colus/atq; smaragdus/abyssus/

gen⁹ glan=
dis q herba
vnguen=
taria q cly=
steris.
qua vĕtilã=
tur grana
et pur=
gãtur.

Phasell⁹ dubij gñis. a spisshers boote. Masculini. gen⁹ legumnis.
a paunche. the großde.
Aluus/humus/
a clyster.
a fanne.
balanus/vannus/
a house.
domus atq; phasellus
herba odo=
rifera si=
ne frutex
celeste sp̃d
q̃ Ursa ỏr.
the pole.
wylderneſſe. potus.
est arbuscula
aromatica.
a cluster.

Arctus et eremus/nardus/costus/quoq; botrus.

vt synhodus vel dos.
methodus vel dos.
hysopus (ysoppe).
hec thymus thyme.
hec vlmus (an elme tre)
hec calmus an alder tree

Et quot gignit hodos/sic hærba vel arbor in usq;.

Vir. Ille malũ virus serpenti= b⁹ addidit atris.
profunditta=
tem maris
significat.
poyson.
the depe see.
the commen
quidã dicũt hic pelagus. people.

Hoc virus/pelagus: nunc hic nũc hoc dato vulgus.

Vulgus incerti generis.
a tresell.
a melody/or armony
hoc melos vel lus.
vt hic tripus vel pos. et methodus vel dos.
idem qđ os grecũ.
Vs grecum.
Vsveniens ex os græco. genus os retinebit.

¶Vs ternæ.

Pecus pecoris fm Uallam ỏr de
ijs animalibus/quoꝝ sunt greges: vt
olim porcoꝝ. angl. cattell.
vt hoc pecus pecoris.
an hare.
vt hic hec hoc vetus (olde)
Hoc ternæ dabit us.
lepus hic. vetus est genus omne.

pecus pecudis ỏr de is alijs⁹
quoꝝ sunt armẽta: vt equoꝝ/mu=
loꝝ/bou. angl. beestes.
angl. helthe.
bondage/or seruyce.
vt hec pecus pecudis.
hec salus salutis.
hec seruitus/tutis.
V genito crescens/u seruans hæc sibi poscit.

sanies q quicunq;
humor in putredi=
nẽ ỽsus. matter/
or corrupcyon.
vt antipus/an=
tipodis. ha=
bens pedes
Hoc rus ruris. the countre. Hoc crus cruris a legge.
frankẽcense.
vt hoc thus thuris.
hoc pus.
a house. ¶pes. contra nos.
Hoc monosyllaba dat. tamen hic mus/ pus quoq; nata.

dicꝫ de Ligu=
ria patria
Italie.
a crane. a swyne.
Hic simul hæc poscunt grus/ sus/coniunge liguscq;

Intercus morbus inter cutē ⁊ carnē: quod hydrops appellat the hydropsy.

Intercus adiectiuū est ois gñis: et est quicqd est inter carnem et cutem. Gellius. Intercutib⁹ vitijs madentes.

Intercus morbus dabit hoc. alias genus omne.

¶ De dubijs vt paradisus/pharus/arcus/grossus/intyb⁹/phasellus/atom⁹/plostrum/carbasus/capressus/pampinus: dixim⁹ supra.

¶ Vs quartæ.

laughynge.

vt hic risus/us/ui.

Quartæ nomen in us dabit hic, tamen hęc sibi poscūt

an yle of a chyrche/a porche/or a galary.

a kynred.

an hande or an hoste.

an house.

ab iduare antiq̄ qđ est diuidere: q̄ diuidit mensem. the dayes in the myddes of the monethe

Porticus/atq; tribus/sic & manus/& domus idus/

mater mea vrous mee socrus/illa

rursus illi⁹ nurus. a doughter in lawe.

a moder in lawe.

an olde woman or an olde trot.

hic anus idē quod poder. ang. an arse.

Et nurus/atq; socrus/anus & mulier: secus hic dat.

¶ De æquiuocis.

acus n ipliciter accipit est neutr⁹ gñis ⁊ tertie declinationis p purgamēto grani. anglice chaffe.

ac⁹ qte et femine gñis est instrumētū sutorium. angl. a nedle.

acus scđe declinationis et masculini gñis est piscis habens caudam acutissimam. a sheympe.

Hoc dat acus ternæ. quartæ hęc dabit. hicq; secundæ

ficus morbus in podice in morem fici. anglice the emeroydes.

ficus in arbore. anglice. a frygge or a frygge tree.

Hic ficus morbus. dabit hęc sed fructus & arbor.

Cum dirti ficos rides quasi barbara ?ba. Et dici ficus Ceciliane iubes.

Marcialis

Dicemus ficos quas icimus in arbore nasci. Dicemus ficos Ceciliane tuos.

.i. declinationis.

Flexus est (quicquid signat) quarti atq; secundi.

penus sigt omne esculentum et poculentū/quo vescimur hoies. anglice. all maner of vytayle. penolus in gro.

hic penus hec penus/peni.

Hoc penus est ternæ. penus hic dabit hęcq; secundę

penus/us/ui. hoc penu. hoc penum peni.

Hicq; penus quartæ. hoc dabit u simul umq; secundæ.

hic specus/ us. hic specus hec specus ci.

hic specus/us/ui. hoc specum hoc specu/ci. fossa. ang. a drytche or a caue. ⁊ thspelūca.

Specotis ri re in vsu non sunt. Calepin⁹ quoq; ōt hec specu reperiri.

Et genus & flexum specus exposcit sibi eundem.

¶ De terminatis in aus/& s/consonante p̄cedēte.

prayse

deceyt

ppriū nomē castelli.

a beme. raskal people.

a chause

vtlaus.

fraus.

emaus.

vt hec trabs. plebs

sors

Hæc dat nomen in aus. sic s si consona pręsit.

dcdd fari participium
innocens nō potest. a torreo be: participiū a
innocent. oinbe. yge dr̄e. serpo/tis. ab orior oriens.
vt solers. insons. infans. torrens serpens. the eest parte.

Adiectiua tamen flectuntur per genus omne:

serpēs anim
mortui cor:
pora tabe: est dcdd ha:
scunt i Zi: bet tres den
bra rede a gable of tes angl.
an hyll. ab: rage. a welle. a tothe. runtur. a shyppe. a dragge.

Ns masc. Hic dant mons pons fons dens sepsq; rudēsq; tridēsq;

partes assis quarta pars assis
sunt. vncia. se: angl. a fer thyng/
xtās. ij. vnce. ē: or thre vnces.
drans. iij. vnce
quicūx v. vnce. Quadrans / & partes assis quot ab vncia dant us.
semis. vi. vnce. a londe floode or: angl. a mattok.
septunx. viij. vn a drye buik. instrumentū rusticū. a shepe of. ij. sharre.
ce. bes/bessis.
viij. vnce. Do: Torrens atq; bidens / quod ouē signās sibi vult hec.
drans. ix. vnce. hoc est quoties iungūtur cum hec nole telum / instrumentū / vel
dextās. x. vnce. huiusmodi: vt telū bidens / instrumentū tridens.
decunx. xi. vnce. Et quandoq; bidens petit atq; tridens genus omne.

vbi flumius vbi duo flumina
eest parte of oūt. the heed inuicē occurrūt. the west parte
De dubijs: vt the woulde. of a water. the metyng of two stremes. of the would.
serpēs. scrobs vt hic oriens. profluens. confluens. occidens.
supīus dictum Ens ductum ex orior pro / aut con / fluit occidit hic dat
.i. qñ ens sumitur substantiue. qñ ens est participiū et adiectiuū.

Fixum quum fuerit. secus exposcit genus omne.

figit terram illam conti: pro litera que cum
nentem infra oceanū. vocalī iungitur.
hec tontinens hec consonans.

Ens fœm. Ens a contineo simul ans a consono vult hæc.

illud quod sequi:
illud quod ante: tur antecedēs se:
dit relatiuum. cundū dialecticos idem quod animal.
vt hoc antecedens. hoc consequens. hoc animās.

Pro fixo sumptum hoc præsens vult participale.

qui studet. .i. amator.
vt hic studens hic amans.

Cum pro verbali sit in or positum sibi vult hic.

CNs / bs / ps communia duorum.

fader and qui vel que double or. ij.
Effrons. past mother. q vel que nō nubit: an: faces in one
shame. ille vel illa nō potest glice. a syn: hoode.
qui parit. fari. gle persone. vt bifrons.

Hic petit hæcq; parens / infans cælebs fata fronsq;

pulus in hiſpanis
populus de Arabia. apud quos ferrũ diuiſſimũ inuenitur. pro vna ſtrictura ferri durriſſimi: angl. a gad of ſtele

Sic et arabſq; calibs: quod pro ferro ſibi vult hic,
anglice a nytte. anglicer ryſe: as ryſe poyche.
lentis in genitiuo faciens. lentis in genitiuo faciens.

Lens animal ſignans vult hæc: dabit hicq; legumen,
a man that is ſycke.
of the dioryſye. a man of Inde a ſtock / or body of a tre.
vt hic hydrops / pis. ethiops / pis. vt hec ſtirps ſtirpis.

Sp præiuncto petit hic / monoſyllaba ni ſit.
Virgilius. heu ſtirpem inuiſam. Virg. Cũ ſemel iſ yluis imo de ſtirpe reciſũ,
a kynred / or a blodde. the ſtocke or rote of the tree.

Stirps pro progenie petit hæc / truncus dubiſ ſit
perſius. Nec in bicipiti parnaſſo.
iij. heedes. iij. heedes. vt Cerberus triceps.
vt hic hec hoc biceps. triceps.

Quod format caput aut capio genus omne repoſcit,
municeps proprie
vt qui in ciuitate
romã recept⁹ mu-
nerũ particeps fu-
it: ſed abuſiue eſt qui in republica aliqd
nũccupis. a freman. a fowler. emit aut conducit.

Princeps municq; ceps auceps manceps hic et hæc dant,
a fyre brande. nyght. ſnowe. a nutte falſe.
i. finitũ. vt hec fax facis. nox. hec nux. hec nux. vt hic hec hoc fallax.

X clauſum dabit hæc. ſed mobile vult genus omne, X

¶ Exceptiuncula ab x,

vt hic rex a kyng.
hic grex a flocke.
a flee. a gnat. an olde man.
vt hic pulex culex. vt hic ſenex.

E præeat quoties x hic poſcit, tamen hæc dant
vt ea q̃ vi-
rũ a cõiu-
cui⁹ntũs vteg- gepellicit. a wale of a peyre of houſholde
rarus. lawe ges. an harlot. a rodde. ſheres. ſtuffe.

Nex / lex / fex / pellex / vibex / forfexq; / ſupellex /
quod cannã vel
harundinem pro-
a peyre of fert. a flagge.
cyſers. piſcis. vt hec carex.

His iungas forpex / halex / terræ quoq; fœtus.

¶ Exceptiuncula ab x generalis.
a vaute / or
a baudy a cuppe or
a kyng. a flocke. a ſhrub. houſe. a chalys.

Hic ſed dant rex / grexq; / frutex / fornixq; / calixq;,

Nex nec ſ mors q̃ ferro ſit aut a lia vi. vnde nec ci dar⁹ q̃ inter fectus eſt: at ſine vulnere. vt eẽſet Feſtus.

Calyx p y gre cũ / q̃ priore. pũ. eſt folliculus q̃ fructus arbor ſ cooperitur.

a shayle. a chest of a

a water testudo con= man/or a lodix lineꝰ. a sheete.

madder edder. cha coopta. brest plate. lodix laneꝰ. a blāket.

Et sandix/natrix/ limax/ thorax/ quoq; lodix.

aial i genulia vir ci= vir thra vir

a broken/or a bede wourne. er capt arū licie. cie. phrigie

Erit ppriū vi= swollen vayne. q̄ in se volut. genere. vt cilix. thrax phrix.

ri. Japix vētus superiꝰ in gha= Atq; varix/ voluox/ et orix/gentile per xq;

lib⁹ regulis. genus na=

uigij velo= cissimū bete the byrde of vt cincunx/septunx/ deunx.

a barke. colour. Arabye. ab hac dictione .i. dematū.

Et celox/ spadix/phœnix/unx vncia ductum.

¶De æquiuocis.

the sylke the sylke

wourme. webbe.

Hic pro verme petit bombix: pro vellere vult hæc.

Calx pes imus/capit pro extimoq; ret fine:

vt caput pro principio. Persius. In pot=

qua lapides in muris. tam regidos calces extēdit. Apul. vij. meta.

conglutinantur. tunc Expugnata patientia mea calces validos

tantum generis femi= exmuleram. De femineo Virg. ix. eneid.

nei est. a lymestone. Quadrupedēq; citū ferrata calce fatigat.

Calx lapis hæc vstus: pars hic aut hęc pedis ima.

¶De verbalibus in trix.

vt cultricis animalis

ꝯcolit. ꝯvincit. que alit altrici solo.

vt hec cultrix. victrix altrix. victrice telo.

Trix verbale dat hæc: genito/terno/quoq; sexto

Luca. Tollite tam ptidem victricia tollite signa.

vt hi et hę cultrices/et hec cultricia.

Quod neutris iungas: plurali dat genus omne.

FINIS.

¶Ex typis VVinandi VVordensis/vigesimo primo verbi incarnati supra ses= quimillesimum anno. Pri= die Idꝰ Octobr.

¶Verborũ præterita & ſupina.

¶GRAMMATICAE PRIMA PARS Roberti VVhitintoni. L. L. nuperime recẽſita. Liber quintus De verborum præteritis et ſupinis, cũ commento necnon interliniari dictionũ interpretatione.

¶Eiuſdem Roberti VVhitintoni Tetraſtichon.

Auctiꝰ exit opus. facit hoc mihi Zoilꝰ acer.
Arbiter. is credit nil ſine teſte mihi.
Imprudens peragit qđ nolit. nãq; nocẽdo
Proſit. quod cupio cõciliatq; mihi.

HVMILIABIT CALVMNIATOREM.